

- hirmsaste mõlland, ja mitto ja mitto tubbat hinged neeland, nenda piddid ka mitto õppetajad katko sirbi alla langema, et 50 õppetajatest mitte ennam hinge jähhid fui 15. Agga toöste, armad luggejad, sedda hirmsa ja halleda aega meie ei woi kül mitte muido meletulletada, kuid et meie ommad silmad ja süddant taewa pole põrame ja Jummalat keigest süddamest tänname, et seitsanumast aiaast, nüüd jo sad a ja nelli kummend üks aastaid teed, meie Eestimaal ühtepuhko on rähho olnud! Meie olleme agga üksnes kuulnud ja luggend, missuggused hirmsad soad ni mitto riifides ja fa Wennemaal on olnud, kuid mitto liinad ja küllad said ärre- pöletud, wilja ja heinamaad ärratallatud, mitto innimesed mörtsuka wiñil ärratappetud, wätimad lapsed wåggise emma rinnast ärrafistud ja moegaga läbbi pistetud—sedda keik meie olleme kuulnud ja luggend, agga meie Ma nurka ei putund sõa hirmutamisest.— Ja fui kuleme veel neid innimesi isse rákima, kes sõa häädas on olnud ja otsegi temma tullokesse sees pöllend, kes iedda on näinud temma hirmsa kolleda karwaga, oh kül siis húame allandikko süddamega: oh Issand Jummas, kui suur on sunno arm ja hallastus meie vasto olnud, et sa meid sesugguse kibbeda hääda eest olled hoindud! — Selsammal sõa aial põrgenesid ka mitto õppetajad, hirmo ja hääda párrast, maalt Tallinna ja ei

tahtnud seál joude seista, wótsid siis seál ühhes kous nou ette, ue testamendi ramato Ma-kele üllespäina ja sedda trükkia kätte murretseda. — Sedda aja wótsid monned Eesti- ja Ria-Ma õppetajad sure holega töimetada; Eestimaalt olli se ennest nimmetud õppetaja Gutslew ja temma poeg Hindrik, kes párrast Kullama õppetajaks sai, prauast Soppe, Petri Kirriko õpp., Ambla õpp. Salaman ja Tallinna allevi õpp. Esimmerman, agga siiski ei sanud uus testament nüüd veel mitte trükkia kätte, sest jõa-méllamisega ollid need Ma-kele ue testamendi kirjad laiale sanud, ja vast 1715 aastal sai uus testament esjimesi korda Ma-kele trükkitud. Nenda ollid siis 75 aastad möda lainud sest aiaast, fui õppetajad jo ollid hakkanud sedda tööd ettevõtma, senni kui se sai leppetud. Surem töö olli agga veel teggematta, täit Piibli Ma-kele üles païna. Selle jures teggi Ludwig Krahw Sinsendorw se läbbi suurt abbi, et temma siis, fui kais 1736 aastal Tallinnas woersel, aitis rabha forjada, misga Piibli-ramato trükkimisse fullo sai taassutub, ja nenda sai 1739 aastal täis Pibel esjimest korda Ma-kele trükti pandud. Need õppetajad, kes issearraniste Piibli-ramato Ma-kele üllespannid, olli Jürri Kirriko prauast Toor Helle ja wannem ja norem õppetaja Gutslew. — Selsammal aial kandis ka Harjo Jani Kirriko õppetaja Bréde, kes